

Jordbruksutskottets yttrande

1978/79:2 y

med anledning av motion om de statliga kreditgarantilånen till jordbrukets yttre och inre rationalisering m. m.

Till finansutskottet

Genom beslut den 30 januari 1979 har finansutskottet berett jordbruksutskottet tillfälle att avge yttrande över motionen 1978/79:2136 om de statliga kreditgarantilånen till jordbrukets yttre och inre rationalisering m. m.

Motionen

I motionen 1978/79:2136 av Svante Lundkvist m. fl. (s) hemställs med hänvisning till vad som anförts i motionen 1978/79:2135 att riksdagen 1. beslutar ta ut en avgift av en procent på lånesumman för statliga kreditgarantilån till jordbrukets yttre och inre rationalisering, förvärv och drift av jordbruk, maskinhållning inom jordbruket m. m., 2. beslutar att influtna avgiftsmedel tillförs inkomsttiteln Övriga diverse inkomster.

Motionärerna nämner att det för statliga industrigarantilån tas ut en avgift av en procent på lånesumman för täckande av kostnader för förluster och administration m. m. Enligt motionärernas mening bör motsvarande bestämmelser tillämpas för statliga kreditgarantier på jordbrukets område. I årets budgetproposition föreslås att för budgetåret 1979/80 statlig kreditgaranti för lån till jordbrukets yttre rationalisering m. m. skall få lämnas med sammanlagt högst 535 milj. kr. Detta innebär att en kreditgaranti på sammanlagt 5 350 000 kr. tas ut. Beloppet skulle i enlighet med vad som gäller för industrigarantilånen tillföras inkomsttiteln Övriga diverse inkomster.

Utskottet

Enligt 11 § andra stycket förordningen (1978:507) om industrigarantilån skall till täckning av statens kostnader för administration och för förluster på grund av infriade garantiåtaganden långivare i efterskott till statsverket betala en avgift om en procent av utestående belopp. Föreliggande motionsyrkande innebär att motsvarande avgift skulle tas ut för lånegarantier på jordbrukets område.

Vad först gäller frågan om förlusttäckning vill utskottet framhålla att kostnadsförhållandena synes helt olika för de båda kreditområdena. Av årets budgetproposition bil. 17 (industridepartementet), s. 70, framgår sålunda att infriade industrigarantier under budgetåren 1974/75 – 1977/78 hade följande omfattning (milj. kr.).

1974/75	1975/76	1976/77	1977/78
8,7	6,1	8,1	79,6

Under motsvarande period var omfattningen av beviljade industrigarantier följande (milj. kr.).

1974/75	1975/76	1976/77	1977/78
73	99	228	391

Under samma period uppgick det sammanlagda beloppet av beviljade lånegarantier på jordbrukets område för resp. budgetår till ca 268, 325, 375 och 465 milj. kr. De under jordbruksdepartementets täckningsanslag redovisade utgifterna uppgick samtidigt till resp. – 389 000 (nettoinkomst), 194 000, 418 000 resp. 249 000 kr. Förlustriskerna är här som synes sålunda helt obetydliga jämförda med dem som vidlåder industrigarantilånen.

Frågan om särskilda administrationsavgifter på statliga lån har på regeringens uppdrag prövats av riksrevisionsverket (RRV) som hösten 1978 presenterat resultaten av en förstudie i ämnet. Studien redovisas i årets budgetproposition bil. 2 Budgetförslaget, s. 67–68. Där konstateras bl. a. att enhetliga avgifter på samtliga statliga lån och lånegarantier till samma nivå som i banksystemet skulle ge ett obetydligt nettotillskott till statsbudgeten. Vidare skulle ett system med kostnadsanpassade avgifter bli administrativt krångligt samtidigt som det i många fall skulle innebära sådana merkostnader för låntagarna att de kunde motverka eller förhindra verksamhetens syfte.

Utskottet delar för sin del den i propositionen redovisade uppfattningen. I förevarande sammanhang må erinras om att riksdagen ansett det böra ankomma på regeringen att ange riktlinjer för bl. a. långivarens förlusttäckningsavgift i samband med industrigarantilånen (se prop. 1977/78:40, s. 160).

Mot bakgrund av vad nu anförts föreslår jordbruksutskottet att finansutskottet avstyrker motionen 1978/79:2136.

Stockholm den 13 februari 1979

På jordbruksutskottets vägnar
EINAR LARSSON

Närvarande: Einar Larsson (c), Svante Lundkvist (s), Hans Wachtmeister (m), Maj Britt Theorin (s), Bertil Jonasson (c), Grethe Lundblad (s), Börje Stensson (fp), Sven Lindberg (s), Filip Johansson (c), Åke Wictorsson (s), Arne Andersson i Ljung (m), Gunnar Olsson (s), Märta Fredrikson (c), Stig Alftin (s)* och Eric Krönmark (m).

* Ej närvarande vid yttrandets justering.

Avvikande mening

av Svante Lundkvist, Maj Britt Theorin, Grethe Lundblad, Sven Lindberg, Åke Wictorsson, Gunnar Olsson och Stig Alftin (samtliga s) som anser att utskottet i sitt yttrande till finansutskottet bort förorda bifall till det i motionen 1978/79:2136 framförda förslaget om införande av förlusttäcknings- och administrationsavgift på de statliga kreditgarantilånen på jordbrukets område, och som därvid anför:

Det är i rådande budgetläge viktigt att begränsa statsutgifterna och även ta tillvara rimliga möjligheter att förstärka den statliga ekonomin på inkomstsidan. Enligt vår mening finns mot bakgrund härav starka skäl att behandla garantilånen på jordbrukets område på samma sätt som industrigarantilånen, där systemet med särskild administrations- och förlusttäckningsavgift sedan länge tillämpats utan att ändamålet med garantigivningen synes ha motverkats.

